

KAUNO PREKYBOS,
PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMAI

Lietuvos Respublikos Seimo Migracijos komisijai

2017-11-14 Nr. 2-(17)-140

DĖL UŽSIENIEČIŲ IŠ TREČIŲJŲ ŠALIŲ ĮDARBINIMO

Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai yra didžiausia verslo interesams atstovaujanti organizacija Kauno ir Marijampolės apskrityse. Rūmai jungia daugiau nei 400 narių – įmonių ir įstaigų. Viena iš dažniausiai verslo keliamų problemų – tai darbuotojų trūkumas. Regiono įmonėms didesnis poreikis yra įdarbinti specialistus arba žemos kvalifikacijos darbuotojus. Emigracijos mažinimo priemonės ir spartesnis užsieniečių įdarbinimas iš trečiųjų šalių svariai prisidėtų prie šios problemos sprendimo.

Teikiame Jums pagrindines problemas ir siūlymus dėl užsieniečių įdarbinimo:

Problemos:

- Per ilgi dokumentų tvarkymo ir išdavimo terminai:
 - Leidimas dirbti (išduoda Lietuvos darbo birža) išduodamas per 28 kalendorines dienas, prieš tai 14 kalendorinių dienų reikalinga darbo vietos registracija),
 - Nacionalinės vizos (D) išdavimo trukmė per ilga.
 - Leidimų laikinai gyventi išdavimas Migracijos departamente skubos tvarka trunka 2 mėnesius, kuomet Latvija, Estija tokius leidimus išduoda per 5 dienas. Dažnai Migracijos departamentas nesilaiko išdavimo terminų ir vėluoja (yra užsieniečių, kurių dokumentai yra priduoti liepos, rugpjūčio mėn.) Tokiu atveju baigiasi vizos galiojimas ir vėl visus dokumentus reikia forminti iš naujo; įmonės negali planuoti darbų ir darbo grafiko; darbuotojai, nesulaukę sprendimo, randa darbą kitose šalyse.
- Didelės eilės Lietuvos ambasadoje Kijeve, norint priduoti dokumentus.
- Ribotas Nacionalinės vizos (D) galiojimo terminas – pastaruoju metu viza ukrainiečiams išduodama 4 mėnesiams pakankamai greitai (apie 2 savaites), 1 metų viza išduodama per daug ilgesnį terminą arba visiškai nepriimami dokumentai ilgesnio termino vizai. Kodėl?
Ši situacija yra labai nepatvarkyta Lietuvos darbdaviams, nes kad darbuotojas kreiptųsi dėl kitos vizos reikia Lietuvoje atidirbti 3 mėnesius ir pristatyti Sodros pažymą. Atsitinka taip, kad užsienietis atvykta į Lietuvą dirbti jau praėjus 1 mėn. po vizos gavimo, tokiu atveju, jis neišdirbęs 3 mėn., negali kreiptis dėl pratęsimo. Viza baigiasi, vizos nutraukimo atveju taikomas 90 kalendorinių dienų karantinas nacionalinei vizai (D) gauti. Laukdamas kitos vizos užsienietis palieka šalį ir dažniausiai įsidarbina kaimyninėje Lenkijoje, o įmonėse atsiranda prastovos ir nuostoliai.
- Apsunkinta dokumentų pateikimo tvarka, reikalaujama valstybinių institucijų dokumentų, kurie gali būti prieinami tarpžinybiniais kanalais arba per institucijų egzistuojančius registrus (pvz.: Migracijos departamentas galėtų gauti pažymą apie užsieniečio darbą Lietuvoje iš Sodros).
- Nėra galimybės įdarbinus užsienio pilietį pakeisti jo pareigybę / f-jas įmonėse. Tai riboja darbuotojo augimą įmonėje, o darbdavys negali skirti kitų darbų darbuotojui.
- Žmogiškųjų resursų trūkumas Migracijos departamente: sunku prisiskambinti, eilės, konsultacijų praktiškai nėra, informacija internete sudėtinga ir paini.
- Reikalaujama kvalifikacija ir darbo patirtis (1 metų per pastaruosius 2 metus) pagal įgytą specialybę. Pvz.: darbuotojas dirbo Krautuvų vairuotoju 8 metus, bet pastaruosius 2 metus dirbo kitą darbą, todėl jis Lietuvoje jau negali dirbti šio darbo. Tam tikrais atvejais įdarbinant lietuvius kvalifikaciją įrodančių dokumentų darbdavys neprivalo reikalauti (pvz.: karšėjas), darbuotojai apmokomi darbo vietoje neformaliu būdu, o užsieniečio į tokią pareigybę negali priimti.

**KAUNO PREKYBOS,
PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMAI**

Siūlome:

1. Maksimaliai trumpinti dokumentų tvarkymo, vizų, leidimų dirbti ir laikinai gyventi terminus, ypatingai Migracijos departamente ir Lietuvos ambasadose.
2. Atsisakyti trūkstamų profesijų sąrašų.
3. Optimizuoti ir automatizuoti dokumentų tvarkymo procedūras, suteikti galimybę įmonėms pateikti reikalingus dokumentus institucijoms (pvz.: pakartotinei vizai gauti, leidimui gyventi), teikti „vieno langelio“ principu grįstą paslaugą per elektronines sistemas.
4. Išduoti nacionalines vizas (D) 1 metų laikotarpiui.
5. Lietuvos darbo birža neišduoda leidimų dirbti darbuotojams pagal patvirtintą trūkstamų profesijų sąrašą, todėl nėra tikslinga darbo biržoje registruoti darbo sutartis. Taip būtų sumažinta administracinė našta verslui.
6. Siūlome neriboti užsieniečio galimybės dirbti pas kitą darbdavį. Keičiant įmonę nereikėtų iš naujo tvarkyti dokumentų.
7. Atsisakyti perteklinių kvalifikacijos reikalavimų žemos kvalifikacijos darbuotojams (jei netaikomi reikalavimai dėl kvalifikacijos Lietuvos piliečiui, jie neturi būti taikomi ir užsienio piliečiams).
8. Vertinti darbuotojo patirtį per ilgesnį laikotarpį, o ne per pastaruosius 2 metus.
9. Leisti įdarbinti nekvalifikuotus darbuotojus.
10. Leisti darbdaviui (įmonei), o ne tik potencialiam ar esamam darbuotojui, teikti dokumentus atitinkamoms institucijoms (Migracijos departamentui, Sodrai, Darbo biržai). Tokiu atveju darbuotojas dirbtų tiesioginį darbą, o darbdavys sutvarkytų reikalingus dokumentus.

Išsprendus minėtas problemas, būtų mažiau reikalavimais apkrautos įmonės, verslas greičiau turėtų žmogiškųjų išteklių, supaprastėtų valstybinių institucijų veikla, mažėtų biurokratija ir nereikalingos eilės.

Esame pasirengę bendradarbiauti, organizuoti susitikimus su įmonėmis ne tik užsieniečių įdarbinimo, bet ir emigracijos mastų sumažinimo, lietuvių sugrąžinimo ir kitomis valstybei aktualiomis temomis.

Prezidentas

Benjaminas Žemaitis

D. Vyšniauskienė, 8687 36240, daiva.vysniauskiene@chamber.lt